

RODOLJUB.

Glasilno „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvo-stopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15. kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se en vračajo.

13. števil.

V Ljubljani, dne 2. julija 1892.

III. leto.

Prvi „slovenski“ katoliški shod.

Nekako tesno nam je pri srci danes, ko nam je povedati svoje odkritosrčno mnenje o shodu, ki se ima vršiti dne 30. in 31. avgusta t. l. v Ljubljani in za kateri se delajo velikanske priprave. Dobro smo si namreč v svesti, da naši nasprotniki čakajo na vsako besedo, katero bo „Rodoljub“ spregovoril o tej zadevi prav tako, kakor čaka volk na jagnje. Komaj bo zagledala ta številka beli dan, že se nam bodo zopet očitali grehi celega sveta in preganjal se bo „Rodoljub“ iz zadnje kočje slovenske domovine. — A vse to nas ne plaši, da bi ne povedali javno in očitno — resnice; v svesti smo si svoje dolžnosti in zato se tudi križevega pota ne strahimo. — In sedaj k stvari!

Najprej naj razjasnimo na kratko zgodovino katoliških shodov v Avstriji. Nemški narod v Avstriji in zlasti nemška mesta boriti se imajo z laži-liberalizmom in z brezverstvom židovskim. To brezverstvo ostrupilo je tam med Nemci zlasti višje stanove in zato jeli so se mu postavljati po robu pogumni krščanski možje, duhovni in posvetni. Oni hoteli so tedaj rešiti krščanstvo židovskega jarma in v to svrhu sklicavali so tudi krščan-

ske in katoliške shode. To je bilo vse hvale vredno in mi smo se od srca veselili zmagovanja krščanskih Nemcev, od katerih sčasoma pričakujemo vendar več pravičnosti kakor od židovskih. — Od Nemcev zaselila se je misel katoliških shodov tudi v Slovence. Mi sicer nimamo gospodujočih židov in vsled tega tudi židovskega liberalizma in brezverstva ne in zato taki shodi za nas ne morejo biti takega pomena. Vendar pa bi tudi napredni Slovenci ne imeli nič zoper katoliške shode kot take. Naj se tudi pri nas krepi in jači krščanska in katoliška zavest; to je prav in lepo in le po nepotrebnem naj se pri tem ne tratijo narodne moči. Pod pogojem tedaj, da se tudi narodu dá, kar je njegovega, bi gotovo tudi mi prijazno pozdravili prvi slovenski katoliški shod. Da še več; še celo veselili smo se ga tedaj, ko smo čitali vabilo na ta shod. Saj je bilo povedano v tem vabilu, da je prvi in glavni namen slovenskega katoliškega shoda tudi ta, da se zatre žalostni razpor mej Slovenci in da si vsi Slovenci podajo zopet roko pod staro slovensko zastavo. Bog živi to misel, vzkliknili smo prečitavši vabilo in že smo se pripravljali

LISTEK.

Maščevanje.

Po vsi ljubljanski okolici hodil je že leta in leta majhen kuštrav krošnjar, katerega so navadno nazivali Kočevarja. Pravega imena mu ni nihče vedel. Radi ga niso imeli, ker je ljudi pogostoma opeharil, kadar je namreč mogel, sovražili ga pa tudi niso, ker je prodajal svoje blago po ceni, ker je bil šegav in vesel, in navadno podaril po vrhu še kako ruto ali kako drugo stvar.

V Dolgi vasi pa je imel Kočevar velikega sovražnika, imovitega posestnika Lovrenca Žabkarja. Pred kratkim prodal je bil Kočevar Žabkarju blaga za nedeljsko obleko. Na videz je bilo blago kaj lepo in čvrsto, komaj

pa je bil prišel Žabkar v novi svoji obleki na dež, postale so mu hlače in rokavi tako kratki, da je moral vso obleko prepustiti najstarejšemu sinu, šestnajstletnemu Tončku. To je Žabkarja silno peklo, zlasti zato, ker so se ljudje norčevali. Če je prišel v gostilno, zbadali so ga sosedje kar zapored.

— No, Žabkar, kaj ne nosiš več tiste lisaste obleke, s katero si se ono nedeljo tako postavljaj, začel je navadno gostač Marka in hitro so se za njim oglasili drugi.

— Lepa je bila, tista obleka, še moj sin, ki nosi visok klobuk, nima take, pritegnil je čevljar Matija, ki je imel sina na Dunaji.

In tako so zbadali vsi sosedje očeta Žabkarja kar po vrsti, tako dolgo, da je bil teh zabavljic sit in zapustil gostilno. Jeza pa, katera je kuhala v njem, postajala je od dne do dne večja.

na pot. A žal, prezgodaj smo se veselili! Preteklo soboto priobčil je „Slov. Narod“ resolucije (sklepe), katere namerava osrednji odbor prvega slovenskega katoliškega shoda predlagati strmečim Slovincem; skoraj nismo verjeli svojim očem in tako nam je bilo, kakor nas bi kdo polil z mrzlo, z ledeno vodo. Toda čujte in sodite sami, dragi čitatelji.

Oddelek za tisk predlaga mej drugimi stvarmi:

„Ker pa je katoliški shod trdno prepričan, da more katoliško časopisje le tedaj svoj mogočni upliv pokazati, ako je modro in primerno uravnano, zato priporoča, naj se jedini naš konservativni dnevnik „Slovenec“ proglasi kot centralno skupno glasilo vseh katoliških Slovencev. Drugi naši katoliški listi pa naj bi se v glavnih vprašanjih ž njim in mej seboj porazumevali itd.“

Prav razumeti je možno ta predlog še-le tedaj, ako se prečita še drugi, ki se glasi:

„Bralna društva in čitalnice pa naj se le tam podpirajo, kjer delujejo za pravo versko oliko; svari se pred vsemi, katere vrata odpirajo protiverskim listom in knjigam.“

To je tedaj mir in sprava! Katoliški Slovenci smo vsi in tedaj naj nam vsem bodi jedino osredno glasilo „Slovenec“, kateremu so brezverski vsi domači slovenski listi, ki ne trobijo slepo v njegov rog. Proč s „Slovenskim Narodom“, proč z „Rodoljubom“, z „Edinostjo“, z „Novo Sočo“ itd. — saj so to vse „brezverski listi“. Saj so le to tisti protiverski listi, katerim odpirajo vrata naše čitalnice in bralna društva. In zategadelj proč tudi s temi društvi, katerim ne zadostujejo za duševno hrano „Slovenec“, „Domoljub“ in „Zgodnja Danica“. Le ti trije listi dovoljeni so Slovincem. To je vendar le preveč, shod, kateri si upa predlagati take stvari, ta shod za nas napredne in vendar pošteno katoliške Slovence ni hiša miru in sprave, ampak mesnica in v mesnico prostovoljno ne gremo!

A še druge prečudne sklepe predlagal nam bo prvi slovenski katoliški shod. Po sklepu odbora naj je dobro edino le to, kar se tiska v „Katoliški tiskarni“ in le ta

Nekega vročega popoldne sedel je oče Žabkar pred podom, otepal velik kos kruha in ga zalival z moštom. Truden je bil, kajti ves dan vihtel je že cepec in mlatil sam, ker se mu je škoda zdelo plačati delavca. Ravno kar zamašil si je bil široka usta z zadnjim koscem kruha, ko zapazi Kočevarja, stopajočega po prašni cesti naravnost proti njegovemu domu.

— Strela božja, mislil si je Žabkar, že spet prihaja ta capin; da bi ga vendar zlodej... V tem hipu pa mu v glavo šine misel: kaj, ko bi tega goljufivega Kočevarja izplačal in mu vrnil šilo za ognjilo. On je mene opeharil za obleko, kako bi pa jaz njega?

Mej tem, ko so Žabkarju rojile po glavi še take misli, prisopihal je bil Kočevar do njega in ga pozdravil prijazno, smehljuje se tako prekanjeno, da je Žabkarju kar kri zavrela.

naj se podpira. O tužnem položaji naših koroških in isterskih bratov vse resolucije ne črhnejo niti besedice, za našo vrlo družbo sv. Cirila in Metoda, kateri so vendar na čelu tudi duhovniki, nima pohvalne besede, pač pa priporoča podpiranje bodočega katoliškega vseučilišča v Solnogradu, češ, da se bode morda tam v trdih Nemeih ustanovila kaka slovenska stolica! Štipendije, podpore in službe, katere uživajo na Dunaji in v Gradci, naj torej naši dijaki pusté in nemški katoliški univerzi na ljubo naj gredo stradati v solnograške hribe. — To je preneumno. Kaj pomaga, ako poleg takih gorostanosti predlaga osnovalni odbor katoliškega shoda tudi nekatere zares dobre sklepe glede kmetijstva in glede katoliškega življenja. Naši napredni in hvala Bogu tudi pošteno katoliški stranki so dovolj označeni udarci v lice in dokler gospodje ne prekličejo vse nas in našo narodnost žalečih sklepov, do tedaj se jim mi na tem shodu ne moremo pridružiti in do tedaj ta shod tudi ne bo zares katolišk, pred vsem pa slovensk ne bo. In to, da se takih sklepov branimo, da se takih shodov ne udeležimo, to nam bo Bog lahko odpustil.

Sedaj, dragi čitatelji, razjasnili smo vam položaj. Od sedaj naprej se bo posebno po deželi agitovalo za shod. Tedaj pa povzdignite svoj glas in zahtevajte odločno, da se mora odstraniti iz predlogov odbora vsaka žalitev napredne slovenske stranke in da se morajo odločno poudarjati, odločno tudi naše narodne potrebe in težnje. Ako se vam oboje ne zajamči, potem z mirno vestjo odklonite udeležbo. Ako se pa v tem smislu predrugačijo sklepi in predlogi odborovi, potem bomo tudi mi naprednjaki rade volje prihiteli na katoliški shod, kajti tudi nam je za katoliško življenje in katoliško naobrazbo. Brezverci nismo in nikdar ne bodemo. V rokah sklicateljev shoda je tedaj odločitev. Za mir in spravo imamo mi vedno odprte roke, za žaljenje naše poštenosti in za zanemarjanje narodne dolžnosti pa — pest!

— No, ti cigan, ciganasti, odzdravil je Žabkar, kaj si se spet priklatil sem? Ali misliš, da smo vsak dan tako neumni, da bi pri tebi kupovali —

— Niks hud, oče, ugovarjal je Kočevar v svoji neukretni slovenščini, vem, da niste tako neumni, da bi kupovali pri meni vsak dan, samo ob nedeljah in pri drugih prilikah, kadar kaj potrebujete.

Oče Žabkar sicer ni umel šegavega Kočevarja, a to ga ni motilo, začel je prav temeljito dokazovati, da ga je Kočevar zadnjič kar dvakrat zapored opeharil.

— Prvič si mi prodal srebrno uro. Res, po ceni je bila, zelo po ceni, pa kaj pomaga, ko zdaj več ne teče.

— Ne zamerite oče, segel je Kočevar staremu Žabkarju v govor, kako dolgo pa je ura prav tekla.

— Tri mesece je tekla lepo, potem pa se je ustavila in kar ne premakne se več, odgovoril je Žabkar.

Kako bode z novim denarjem.

(Poljudna razpravica.)

Vlada namerava, kakor znano, premeniti naše denarstvo in je obema državnima zboroma, avstrijskemu in ogerskemu, tudi že predložila dotične zakonske načrte. Stvar je precej zamotana in večini občinstva nejasna, zato pa jo hočemo v nastopnih vrstah nekoliko pojasniti.

Nova denarna enota bo krona, razdeljena na 100 vinarjev. Dobili bomo komade po 20 kron in po 10 kron, kovane iz zlata, komade po 1 krono in pol krone, kovane iz srebra; komade po 20 in 10 vinarjev iz niklja ter komade po 2 in 1 vinar iz bronovine.

Srebrni naši goldinarji ostanejo tudi nadalje še v popolni veljavi in tudi papirnati denar ostane začasno v prometu. Pozneje dobimo namestu papirnatega denarja deloma kovani denar, deloma nov papirnati denar, kajti potem mogel bode vsakdor zamenjati papirnati denar za kovani denar, česar sedaj ni moči storiti. Namestu sedanjega drobiža dobili bomo počasi novi drobiž. Krona bode vredna prav polovico sedanjega goldinarja, sedanji goldinar pa bode vreden 2 kroni. Vinar bode vreden pol krajcarja, krajcar pa dva vinarja. Kdor je kupil kakšno stvar za 2 goldinarja, plačal bode zanjo 2 goldinarja ali 4 krone. Kdor plačuje poslu na mesec 5 gld., plačeval mu bode tudi v bodoče ali 5 gld. ali 10 kron. Kdor ima dobiti tirjatev v znesku 1000 gld., dobil bode ali 1000 gld. ali pa 2000 kron. Uradnik, dobivajoč 720 gld. letne plače, dobil bode 720 gld. ali 1440 kron. S tem pa, da se uvede nova veljava, s tem še ne bode rečeno, da mora vsakdor takoj plačevati s kronami in ne z goldinarji. Narobe, vsakdor bode mogel tudi nadalje kakor dosedaj plačevati z goldinarji in samo če bode hotel, rečimo, da ima slučajno kaj novega denarja, mogel bode plačati s kronami namestu z goldinarji. Prav tako bode moči kupiti vsako stvar, kateri je določena cena v kronah, tudi z goldinarji, računši seveda goldinar za dve kroni. — Važna reč pri novi veljavi je, da bodeta dve novi

kroni tudi res toliko vredni, kakor sedanji goldinar. V tem oziru treba je določiti, koliko zlata mora biti v novih kronah, da bodo imele tisto vrednost, kakor sedanji goldinar. Potrebno je, da bi ne bil po novem denarju nihče oškodovan, da mora za novi denar kupiti prav toliko, kakor za stari denar. Ta stvar se je dobro preučila in dognalo se je, da mora biti v zlatu, vrednem 20 kron, 6,09756 gramov čistega zlata, da bode ta zlat vreden prav toliko, kakor sedaj deset goldinarjev. Denar, vreden 2 kroni, bode torej po tem računu vreden isto toliko, kakor 1 nemška marka in 70 pfenigov ali toliko, kakor 2 franka 10 centimov. To se zove relacija.

Zaradi te relacije začeli so nekaterniki trditi, da bode sedanji goldinar izgubil nekaj svoje vrednosti, da bo v prihodnje vreden samo 84 kr. To pa ni res, zakaj vsakdor dobil bode za svoj goldinar dve kroni in za svoj krajcar 2 vinarja. Ta govornica nastala je pa tako-le. Znano je, da imamo sedaj cekine, vredne 8 goldinarjev. Ti cekini so le po imeni vredni 8 goldinarjev, dejanski pa so vredni dosti več, sedaj okoli 9 gld. 51 $\frac{1}{2}$ kr. Če se to preračuni, se spozna, da je vrednost 84 zlatih goldinarjev prav tolika, kakor 100 srebrnih ali papirnatih goldinarjev. Vprašamo pa: kdo pojde, če mu je plačati za kako stvar 8 gld., v menjalnico in bo kupil tam cekin v vrednosti 8 gld.? — Nihče! S tem bi denar pri oknu metal. Ako torej kdo dobi namestu srebrnega goldinarja dve kroni, nima nikakeršne škode. Kdor ima dobiti ali plačati s cekini po 8 goldinarjev, plačati bode moral tudi v bodoče to isto svoto v zlatu, torej: Če imam jaz dobiti od sosedu 8 goldinarjev v cekinih, moral bo mi dati za to vsoto popolno vrednost, torej 9 gld. 51 $\frac{1}{2}$ kr. Posebno dobro se ta stvar razvidi pri carini, katero je vedno plačati v zlatu, če se pa ne plača v zlatu, ušteje se ažija. Kdor je zdaj plačal 8 gld. carine v zlatu, mogel je to svoto tudi plačati v srebru, v tem

— No, rekel je na to Kočevar, povejte oče, če boste vi tekli tri mesece, ali se ne boste nič ustavili?

Ta ugovor je Žabkarja močno presenetil. V prvem hipu ni vedel kaj odgovoriti in zato je zasukal pogovor zopet na lisasto obleko in začel Kočevarja prav robato oštevati. Kočevar je sprevidel, da danes z Žabkarjem ni nič opraviti in zato se je poslovil ter, spremljan od nekaterih izdatnih psov Žabkarjevih, krenil proti vasi.

Komaj je bil prišel Kočevar malo bližje prvim hišam dolgovaškim, zapazil je v daljavi žandarja Lipovšeka. Skril se je hitro za plot in premišljal: Če me dobi, me žene v zapor, ker je moje dovoljenje že poteklo pred dvema mesecema, obnovil je pa nisem, da kaj prihranim. Kaj mi je torej storiti? K Žabkarju bi se vrnil, pa Bog ve, če me bo hotel skriti. Eh kaj, kakšen robec bom dal ženi, pa bo." Po tem premišljevanji ubral je hitro pot pod noge in se vrnil k Žabkarju.

— Kaj pa hočeš, zlodej kuštravi, zarenčal je Žabkar na Kočevarja in odložil cepec.

Kočevar je hitro razložil svojo željo in jo utemeljil. Žabkar ga je mirno poslušal.

— Dobro, reče po kratkem premišljevanji. Če boš ženi dal robec, pa tistega, katerega si bo sama izbrala, drugače bi jo ti zopet goljufal, pa te skrijem.

Mej tem, ko je Kočevar začel brskati po svoji krošnji, stopil je Žabkar pred hišo, a se takoj vrnil.

— Hitro se skrij pod nasad, šepetal je poluglasno, žandar bo koj tu, kar naravnost jo maha k nam.

Komaj je bil Žabkar spregovoril te besede, že je skočil Kočevar na noge, pokril krošnjo s snopi in sam splezal pod nasad, Žabkar pa je vzel cepec in začel polagoma mlatiti. Kočevarju se je zdelo, da pada cepec preveč blizu njegovega telesa, in se počasi umikal,

slučaji pa se mu je uštel ažijski in moral je plačati 9 gld. 51 1/2 kr. V bodoče torej pri carini, če je bilo plačati 8 gld. v cekinih, ne bo plačati samo 16 kron, ampak plačati bo popolno in dejansko vrednost tistih 8 zlatih goldinarjev, torej 9 gld. 51 1/2 kr. ali 19 kron 3 vinarje.

Reklo se je tudi, da se bode vsled nove veljave vse podražilo. Tudi ta govorca je neosnovana. Vse bo ostalo pri starem. Namestu goldinarja plačati bode dve kroni, v kronski veljavi plačati bode torej še jedenkrat toliko, kakor v sedanji veljavi, vrednost in cena bo torej ista, kakor sedaj. Če bo pa kdo hotel ceno svojemu blagu povišati, ta bo s tem skušal ljudi opehariti. Upati je, da se kupovalci ne bodo dali uloviti v take zanjke.

Kaj pa bo s papirnatim denarjem? vprašuje ta in oni. Papirnati denar ostane začasno v popolni veljavi in se za sedaj tudi ne bo vzel iz prometa. Za boljše umljivost besede „fundirati“ navedemo nastopno: na papirnatih goldinarjih, na petakih in petdesetakah je zapisano, da se ta denar vsprejema pri vseh javnih blagajnicah namestu kovanega denarja, nikjer pa ni rečeno, da je moči pri teh blagajnicah zamenjati papirnati denar za kovani denar. V cesarskih blagajnicah niti ni dosti kovanega denarja, da bi bilo moči zamenjati papirnati denar. Po novem zakonu pa bode papirnati denar fundiran. Avstrijska in ogerska vlada najeli bodeta vkupe posojilo, nakupili za dobljeni denar zlata in dali kovati toliko zlatih kron, kolikor je v prometu papirnatega denarja. Papirnati denar bode torej pokrit, v cesarskih blagajnicah bode vedno dosti kovanega denarja, tako, da bodo lahko vsak hip izplačale za papirnati denar tudi zlato. To se pravi papirnati denar bode fundiran. Seveda se to ne bo zgodilo takoj, ampak še le pozneje, zlato se bo iz začetka ohranilo, zakaj če bi se zamenjavanje začelo takoj, zahteval bi vsak zlatega denarja, mestu papirnatega in potem bi tisti, ki hočejo zlato poslati iz dežele, lep dobiček imeli, država pa škodo. Potem bi v cesarskih blagajnicah ne bilo nič zlata, mej ljudstvom pa tudi nič. Menjanje bode mogoče šele tedaj, kadar bo v cesarskih blagajnicah toliko zlata, da bo lahko vsakdor zamenjal svoj papirnati denar.

Vlada ne bo zlato samo kupila in potem prekovala, tudi drugače se bode množil zlati denar. V cesarskih kovačnicah kovali bodo kolikor bode kdo hotel zlatih denarjev. Če si zdaj prinesel v to kovačnico kaj srebra, ti ga od l. 1879. sem več niso prekovali, od zdaj pa bo lahko vsak prinesel zlato v kovačnico in skovali mu bodo iz njega krone. Ker pa zlasti veliki trgovci mnogo zatega denarja potrebujejo, nosili bodo zlato in tuje zlate denarje v kovačnico in je dali prekovati v krone tako, da jih bo vedno več v prometu.

V nas imamo dve vrsti papirnatega denarja: državne note in bankovce, katere je izdala avstro-ogerska banka. Na dosedanjih bankovcih je zapisano, da izplača avstro-ogerska banka za dotični bankovec vso svoto v kovanem denarju. Dejanski se pa to ni zgodilo, zato ker je banka po zakonu opravičena pustiti v prometu svoje bankovce dotlej, dokler so v prometu državne note. To drugače tudi ni bilo mogoče, ker banka ni dobivala nikdar nič srebra, ampak tudi sama prejemale plačila samo v papirju. Če pa bode država vzela iz prometa svoj papirnati denar, storiti mora to banka tudi in sicer koj ter izplačati za 10 gld. 20 kovanih kron, za 100 gld. 200 kovanih kron in za 1000 gld. 2000 kovanih kron. Kadar se bode to zgodilo, začelo se bode plačevanje v gotovini, tega pa sedaj koj, kakor smo že zgorej povedali, ni moči doseči, ker država ne premore dovolj gotovine. da bi vzela iz prometa koj državne note. Nemogoče je povedati kdaj se bode to zgodilo. Kaj se zgodi, če kdo razglasi, da mora ta in ta dan kupiti izvestno količino krompirja? Kupčevalci s krompirjem prodali bodo svoje blago drago, ker vedo, da je mora kupec dobiti po kakršni koli ceni. To isto zgodilo bi se finančnemu ministru in banki, če bi povedala, da potrebujeta ta in ta dan toliko in toliko zlata.

Z mnogih strani se je čulo vprašanje: Čemu pa ta prememba, saj lahko ostane vse pri starem, pa ni tako. Če ostane vse pri starem, imeli bi tudi papirnati denar, katerega ni moči zamenjati za kovani denar. Kdor ima kos srebra ali zlata, ima v rokah kovino, kateri ni moči

a koj obstal, kajti slišal je Žabkarja, ko je zategnjeno in v presledkih vpraševal:

— Kaj? — Koga? — Videl? — Kdo videl? — Kočevarja? — A? — Nič videl! —

Mej tem pa, ko je Žabkar govoril te besede, padal je cepec enakomerno, a ne po nasadu, ampak po Kočevarjevem hrbtu. Žabkar je komaj smeh zadrževal, ko je videl, kako se zvija Kočevar pod njegovimi udarci. Silno dobro se mu je zdelo. Kar ves dan bi bil takole mlatil po Kočevarju, in kedar je tá od bolečin zamolklo vzdihnil in zastokal, bil je Žabkar radosti izven sebe. — „Z Bogom“ — je rekel, kakor bi govoril z žandarjem in še jedenkrat krepko udaril, tako krepko, da je Kočevar glasno zaihtel.

Po preteku nekaterih trenutkov izkobacal se je Kočevar izpod nasada. Praskal se je po hrbtu in se držal tako sključeno, kakor da nima nobene cele kosti več.

— No, srečno si utekel, dejal je Žabkar in se zadovoljno muzal.

— Da, da, odgovoril je Kočevar klaverno, a povejte, ali niste videli, kam pada cepec, da ste vedno po meni udrihali namestu po nasadu.

— Kako bom videl, odgovoril je Žabkar osorno, če sem govoril z žandarjem. Zakaj si pa ril pod nasadom, zakaj pa nisi ostal tam, kamor si legel.

Kočevar ni nič odgovoril. Zadel je krošnjo na rame, in zahvaljuje se svojemu dobrotniku hitro odkorakal, češ, da bi ga žandar v drugič ne srečal. Žabkar se je šele potem, ko je bil Kočevar že davno odšel, spomnil obljubljene rute.

— Hudič kuštravi, klel je jezno, zdaj me je pa v drugič goljufal!

vzeti vrednosti. Zlato je povsod zlato. In s kovanim denarjem je prav tako. Če imamo papirnati denar, kateri lahko vsak hip zamenjamo za kovani denar, je ta papir prav toliko vreden, kakor suho zlato ali srebro. Kaj pa, če imamo papirnati denar, katerega ni moči zamenjati; papir sam ob sebi ni vreden nič. V inozemstvu se mnogo zgubi, če se menja. Današnji papirnati denar ima samo za to nekaj vrednosti, ker se ve, da stoji avstro-ogerska banka na trdnih nogah in ker so državne finance v najlepšem redu. Če se danes primeri kakšna nesreča, izgubi papir lahko veliko vrednosti. Še nesreče ni treba; če si ljudje le domišljajo, da bi se moglo kaj primeriti, že bi lahko izgubil papir vso svojo vrednost. Zato imamo dovolj dokazov. O vojni l. 1866 izgubil je papirnati goldinar svoje vrednosti toliko, da si dobil zanj samo 75 kr., pred vojno l. 1859. pa je bil postal goldinar vreden samo 66 kr. Če pa se spominjamo še starejših časov, imamo zato še dosti več in žalostnejših dokazov. Začetkom tega stoletja imeli smo takozvano Dunajsko veljavo, papirnati goldinar bil je imenoma vreden 1 gld. starega ali konvencijskega goldinarja = (60 kr.), dejanski pa je veljal samo 42 kr., l. 1810. vsled vojskâ in drugih nesreč je pa padel na 12 kr. To se mora zgoditi samo nefundiranemu denarju, če država nima dolžnosti zamenjati ga. To pa ni jedina nesreča. Kolikor več izgublja papirnati denar svoje vrednosti, toliko bolj se podraži vsaka stvar. Če postane n. pr. papirnati goldinar vreden samo 80 kr., postane vsaka reč dražja za četrti del svoje vrednosti.

Kadar bo imela država dovolj zlata v zalogi, da bo lahko začela plačevati v gotovini, vzela bo, kakor rečeno, sedanje note in bankovce iz prometa ter izdala papirnati denar, katerega bo pa vsakdor rad jemal v plačilo, ker bo zanj vsak hip mogel dobiti zlatega denarja. Če bi skušali zameniti papirnati denar s srebrom, dobili bi čisto srebrno veljavo, pomnožitev srebrnega denarja je pa jako nevarna reč. Surovo srebro postalo je od l. 1879. sem zelo po ceni. Tako srebro je na prodaj v Londonu. Če kdo kupi v Londonu kilogram srebra, plača zanj 75 gld. 60 kr., iz njega bi pa mogel skovati 90 srebrnih goldinarjev. Ko bi bilo državnim kovačnicam dovoljeno kovati srebrnjake za vsakega, kdor prinese kaj srebra, hiteli bi ljudje

kar trumoma tja, da si pridobe pri kilogramu srebra kar 14 gld. 40 kr. dobička. Kolikor več bi pa bilo srebrnjakov, toliko bolj bi se podražile vse reči, po priliki za kakih 16 do 20%, kar velja zdaj samo 1 gld., veljalo bi potem 1 gld. 16 kr. ali 1 gld. 20 kr. Vrh tega bi se pa cene še vedno preminjale, ker se tudi cena surovega srebra preminja dan na dan. Zgodilo bi se tudi lahko, da bi se srebro kar čez noč podražilo in potem bi izgubilo vsakršno blago nekaj vrednosti. Kako slabo pa je za kupovalca in za prodajalca, če se cene dan na dan preminjajo, tega pač ni treba posebe še naglašati, saj imamo že sedaj dosti sitnostij, ker vsa trgovina trpi veliko škodo po vedni premembi kursov. Ako kdo, recimo v Italiji, kupi svile, katero mu je plačati tri mesece po kupu, ali če kupi v Londonu pavole, katero mu je plačati pet mesecev po kupu, tako ne ve, ali bo pri tej kupčiji imel kaj dobička ali nič. Kupljeno blago mu je plačati z laškim oziroma angleškim denarjem, ta pa preminja vsak dan svojo vrednost in zato ne ve kupec kako postaviti ceno, da se kolikor mogoče varuje škode. Da prouzroča to tudi drugim škodo, je umevno. Kdo od nas ne potrebuje izdelkov tujih dežel, a vse te izdelke moramo plačevati dosti dražje kakor je prav, samo da se prekupec varuje škode. Zlata veljava odpomogla bo tem že nesnosnim razmeram korenito. Zlati denar ne bo podražil cene, a tudi vrednost tujega denarja se ne bo več preminjala. Tuji denarji so kovani iz zlata, naši bodo prav takšni in določilo se je z relacijo natanko, koliko frankov ali mark bo vredna naša krona. Kdor bo kupil v inozemstvu kaj blaga, vedel bo, koliko mora plačati, vedel bode, koliko bode imel pri prodaji dobička in postavil po tem ceno blagu.

Zadnje vprašanje, na katero bi bilo še odgovoriti, je to: zakaj se uvede za denarno jednoto krona v vrednosti pol goldinarja? Tudi na to je odgovor lahak. Cene raznemu blagu je treba izravnati. Nihče ne mara pol krajcarja in prodajalec poviša ceno, če je n. pr. stavljena na 5½ kr., vedno na 6 kr. Odslej ne bo tega več in zato dobivali bodemo marsikatero stvar ceneje, kakor doslej.

To je jedro nove veljave, katero utegnemo dobiti že v kratkem, vsaj na papirji; druge reči, ki so z izvršitvijo regulacije v zvezi, nimajo z veljavo samo nič opraviti in zato se tu nanje ne oziramo.

Politični pregled.

Presvetli cesar mudil se je zdaj nekaj dni v Brnu, glavnem mestu Morave. Vsprejet je bil z velikim naudenjenjem, ki jasno priča, kako ljubljen in spoštovan je svetli vladar pri obeh narodih, prebivajočih na Moravi, pri Čehih in Nemcih. Presvetli cesar je pri tej priložnosti tudi dejanski pokazal, da je obema narodoma jednako naklonjen, kajti govoril je s Čehi češki, z Nemci pa nemški. A tudi lepe slavnosti, prirejene cesarju v čast, niso potekle povse v redu. Nemški mogotci v Brnu hoteli so mesto predstaviti cesarju kot nemško mesto, cesar

Čehi niso mogli dopustiti, nego skušali pokazati cesarju, da prebiva v Brnu tudi izdatna češka manjšina. V to svrhu obesili so na svoje narodno središče, na hišo društva „Beseda“, češke grbe, policija pa je te grbe siloma odstranila, kar je Čehi tako močno raztogotilo, da se mnoga društva niso hotela udeležiti cesarju v čast prirejene baklade. Vzlic temu razporu pa je bil čas, ko se je cesar mudil v Brnu, za vse prebivalce čas radosti in veselja. — Državni zbor zboruje zdaj le bolj poredkoma, zato ker ima takoimenovani valutni odsek (tisti, ki se

posvetuje zaradi izpremembe našega denarstva) vsak dan sejo. Čehi so v tem odseku izposlovali, da se bode spremenil napis na novih denarjih v zmislu, kakor ga želimo mi Slovani in to je načeloma jako važno. Na drugem mestu priobčimo razpravico o novem denarju in o namenu ter uzrokih izpremembe. Vlada ima s to stvarjo veliko skrbij in sitnostij, zakaj vsak dan se oglašajo novi protivniki, mej kateri so posebno zagrizeni nemški liberalci in zlasti konservativci. Le-ti zahtevajo kot člani Hohenwartovega kluba, da jim bodi na voljo dano glasovati o premembi našega denarstva po svojem prepričanju in prete, da bodo izstopili iz kluba, če se tej njihovi želji ne ugoti. — Tudi ureditev stavbinskih obrtov dela našim postavodajalcem mnogo preglavice. Vlada je izdelala načrt, ki je ugoden velikim stavbenim podjetnikom, kmetski poslanci bi pa radi izposlovali nekatere koristi tudi malim podjetnikom, zlasti zidarskim mojstrom na deželi, in posameznim obrtovalcem. Ti poslanci zahtevajo, naj novi zakon velja samo za tiste kraje, kjer je velikih stavbenih mojstrov dovolj, na deželi pa bodi dovoljeno tudi navadnim zidarskim mojstrom zidati navadna poslopja. Vrh tega zahtevajo ti isti poslanci, naj se v zakonu izrecno določi, da sme stavbeni podjetnik na svoj račun izrševati samo zidarska in kamnoseška dela, vsa druga obrtniška dela, namreč zidarska, tesarska, steklarska, ključarska, mizarska, slikarska itd. pa naj naroča pri dotičnih obrtovalcih. Prav ta zahteva bila je povod jako rezkim razpravam, vsled katerih bi bili kmalu vsi nemški konservativci zapustili Hohenwartov klub. — Izmej drugih rečij, s katerimi se je bavil državni zbor ta čas, omeniti je zlasti predloga Pfeiferjevega, da naj vlada dovoli prebivalcem črnomaljskega, novomeškega in krškega okraja, oškodovanim po toči, primerne podpore. Ta predlog je bil jednoglasno vsprejet. — Naši ljubi sodržavljeni nemške narodnosti začeli so proti sedanji vladi srditi boj zato, ker je v nekaterih posameznih slučajih odredila nekaj, kar sicer ni Slovcem v korist, a Nemcem tudi ni v škodo. To je bilo Nemcem dovolj, da so začeli agitacijo, s katero mislijo prisiliti vlado, da bode stopila na njih stran in začela zopet zatirati Slovane. Kakor se kaže, ne bo ta agitacija rodila nikakersnega sadu. Nemci so razcepljeni v štiri stranke, katerih vsaka je drugi

sovražna; prav zato ni upati, da bi se te stranke mogle zjediniti na vkupno delovanje, najmanj pa je misliti, da bodo začele bojevati se zoper vlado, kakor to zahtevajo zlasti štajerski in koroški Nemci in nemškutarji. Iz začetka nameravali so Nemci sklicati poseben shod, zdaj pa ni o tem ničesar več slišati, a kmalu bode tudi ves drugi napor ponehal, — saj Nemci so veseli, da se jim tako ne godi, ko nam Slovanom in vse njih početnje ni družega, ko navadna komedija. — **Hrvatski ban** razpustil je nenadoma Zagrebški občinski odbor zato, ker je ta zahteval, naj vodi posebno poslanstvo pri slavnosti v Budimpešti pred kralja sam ban, ne pa ogerski minister. Volitve bodo še ta mesec. — **Italijanski kralj** mudil se je te dni v Berlinu, kjer je obiskal nemškega cesarja. V italijanski narodni zbornici bil le vsled tega velik škandal in posl. Imbriani želel je, naj bi si kraljevska dvojica na potu v Berlinu zlomila noge!! Italijanska zbornica vsprejela je tudi zakon o vinski klavzuli, to je, znižala je carino na tuja vina in vsled tega morala bo tudi Avstrija znižati carino na italijanska vina. V kratkem bodo italijanska vina preplavila naše kraje, v domačih vinogradih sadili bomo turšico in repo, posestniki pa bodo prišli na kant in se preselili v Ameriko. Lepa bodočnost! — Med **nemškim** cesarjem in nekdanjim njegovim prvim ministrom knezom Bismarkom nastal je strahovit razpor, ki utegne roditi nepričakovane, nevarne posledice. — Na **Francoskem** imajo židje, če prav jih je po številu le malo, veliko oblast v rokah. Vsled tega nastala je tudi ondi protižidovska agitacija, ki bo postala še prav nevarna. — Na **Angleškem** bodo v kratkem nove volitve narodnih poslancev. Kraljica je zbornico že razpustila. Vsa Evropa je radovedna, kakšen bo izid, ker bode od tega odvisen ves pravec vnanje angleške politike. — Na **Srbskem** umrl je od bivšega kralja Milana postavljeni regent Protič. To je povod hudim nasprotstvom mej vlado, narodnimi poslanci in ostalima regentoma. Vsak bi bil rad regent. — Na **Grškem**, kjer je pri zadnjih volitvah zmagala liberalna stranka, dobili so novo ministarstvo. — **Papež** se je odločil postaviti za katolike, živeče pod turškim cesarjem, posebnega, nad škofi stoječega cerkvenega dostojanstvenika, kar je v nekaterih krogih vzbudilo precejšnjo nezadovoljnost.

Slovenske in slovanske vesti.

(**Konfiskacija.**) Zadnje številko našega lista zaplenilo je državno pravdnništvo ljubljansko zaradi majhnega dopisa iz Reke, v katerem je bil govor o krvavih izgredih ondu nastanjenih honvedov. V torek dne 21. junija priredili smo drugo izdajo konfiskovane številke.

(**Matica Slovenska.**) Dne 22. junija vršil se je v Ljubljani občni zbor „Maticе Slovenske“. Zbralo se je okoli 60 članov. „Matica“ imela je lani 12.020 gld. 9½ kr. dohodkov in 6.371 gld. 42½ kr. troškov. Za letošnje leto izdala bode troje knjige: Letopis, kateremu je urednik prof. Bartel; opis „Goriške“ iz peresa izvrst-

nega zgodovinarja prof. S. Rutarja in roman „Z ognjem in mečem“. Vrh tega založila bode „Matica“ še slovensko stenografijo, katero je priredil prof. Bezenšek v Plovidvu.

(**Občinske volitve v Novem mestu**) vršile so se dne 22. in 23. junija. V vseh treh razredih zmagali so z ogromno večino zavedni narodni volilci. Nemškutarski kandidatje dobili so po štiri glasove. Slava zavednim volilcem dolenjske metropole!

(**Narodna zavest v Kostanjevici.**) Doslej šteli smo prebivalce Kostanjevice vedno za dobre Slovence, pa smo se menda motili. Nekaj jih je med njimi, ki se ne

smejo nazivati Slovence. Dne 21. t. m. delil je knezoškof Misija zakrament sv. birme v Kostanjevici. Pri vzprejemu pozdravil je kostanjeviški župan g. Se ver škofa dr. Misijo — v nemškem jeziku. Sram ga bilo!

(Lokalna železnica iz Radgone v Ljutomer.)

Okrajni zastop in tržna občina v Ljutomeru dobila sta od ministerstva dovoljenje, da ustanovita kot koncesionarja za lokalno železnico iz Radgone v Ljutomer delniško društvo „Lokalna železnica Radgona-Ljutomer“. Glavnica znaša 575.000 gld., izdalo se bo 2.875 delnic po 220 gld., od teh je 1375 prioritetnih in 1500 glavinskih delnic. Vrh tega sme družba izdati še za 275.000 gld. prioritetnih obligacij, katere se obrestujejo po 4¹/₂% in katere je o gotovih obrokih zopet poplačati.

(Železnica iz Poličan v Konjice.) V kratkem začeli bodo pokladati tir za novo to lokalno železnico, katera bode do jeseni že gotova. Ta nova proga utegne postati jako koristna za kraje, po katerih bode tekla.

(Planinska šola v Ukvah na Koroškem.) Trdi slovenski kmetje, prebivajoči na planinah Ukovskih, dobili so nemško šolo. Prosili je niso, tudi želeli ne, ampak usilili so jim jo in jim prouzročili velikih in nepotrebnih troškov. Dne 19. maja se je ta nepotrebna šola slovesno blagoslovila. Prišel je k tej slavnosti tudi dobri „prijatelj“ slovenskih šol, deželni šolski nadzornik dr. Gobanc, okrajni glavar iz Beljaka in vsi nemškutarški učitelji iz Kanalske doline. Domačih kmetov prišlo je čvetero in tem so se pridružile nekatere ženske, ki so upale, da bodo dobile kaj pod zobe. Glavarjeva hčerka razdelila je res nekaj starih žemelj in par klobas in zato so potem babe „hoch“ kričale. V to šolo hodi pet, reci pet otrok; to je najboljši dokaz, da ni potrebna; a število šolarjev se bode še zmanjšalo. Koče po planini so daleč narazen, potov pa ni, in zato bo šola kmalu prazna.

(Slovenske pridige v Gospi Sveti na Koroškem)

bódejo koroške nemškutarje kaj hudo, tako pa napenjajo vse svoje moči, da bi jih odstranili. Ti možje trde, da v Gospi Sveti sta samo dva Slovenca in sicer oba duhovnika. To pa ni res, nekdanje središče slovanskega Gorotana, kjer so nekdanj prisegali slovanski knezi, je sicer večinoma ponemčena vas, a v kočah, stoječih bolj na samem, govore še vedno slovenski. Vrh tega je v Gospi Sveti romarska cerkev, kamor prihajajo večinoma Slovenci in zato so slovenske pridige tudi potrebne. Nemci seveda se ne menijo zato, če razumejo vsi domačini in romarji besedo duhovnikovo in zato hujskajo proti slovenskim pridigam na vse kriplje. Doslej niso dosegli ničesar; dal Bog, da tudi v bodoče ne.

(Nova posojilnica na Koroškem.) Sredi minolega meseca ustanovljena je bila v Prevaljah nova posojilnica. Koj prvi dan pristopilo je 30 posestnikov, prometa pa je bilo 3000 gld. Nova posojilnica obrestuje uloge po 4¹/₂%, posojila pa daje po 5¹/₂%.

(Zaupnica poslancu dr. Lavoslavju Gregorcju.)

Upravne občine: Velika Nedelja, Trgovišči, Cvetkovci, Sodinci, Šardinje, Vičanci in več drugih poslale so neutrudnemu svojemu državnemu poslancu g. dr. Lavoslavju Gregorcju nastopno za upnico: Visokočastiti in vele-

učeni gospod dr. Lavoslav Gregorec, državni poslanec, pri Novi Cerkvi! Zaupni možje in tudi drugi Vaši posredni volilci tukajšnje občine Vam izrekamo svojo srčno zahvalo za tako požrtvovalno potezanje za naše narodne in gmotne pravice ter Vam sporočamo naše popolno zaupanje k Vašemu delovanju posebno zato, da se združite z bratskimi hrvatskimi poslanci in Vas prosimo na to delovati, da se vsi naši slovenski poslanci zjedinijo s hrvatskimi in drugimi takimi slovanskimi zastopniki, kateri imajo jednake težnje z našimi in tudi resno voljo, braniti naše pravice. V jedinosti je moč! Bog Vas ohrani še mnogaja leta našim državnim poslancem. —

(Važna obravnava.) Dne 5. julija vršila se bode pred državnim sodiščem na Dunaji obravnava o pritožbi posl. Vj. Spinčiča, ki je bil, kakor smo že večkrat omenili, odpuščen od službe profesorja na učiteljski v Gorici. O izidu te načeloma velevažne obravnave poročali bomo prihodnjič.

(Dvojna mera.) V Gorici je žensko učiteljske in tam se vzgajajo bodoče učiteljice za slovenske in italijanske šole. Slovenske učiteljice morajo vse skušnje delati z nemškim jezikom, italijanskim učiteljicam pa se dovoljuje delati skušnje z italijanskim jezikom. Že to kaže, da se na Goriškem pravica deli po dvojni meri.

(Vse mora biti italijansko.) V Ločniku pri Gorici, kjer se je pred 80 leti v cerkvi propovedovalo le s slovenskim jezikom, je danes v cerkvi vse italijansko, dasi je Gradiškuta vsa slovenska in dasi je v Ločniku tudi slovenska šola. Samo jedna propoved na leto ostala je še v navadi in to na sv. Rešnjega telesa dan. Letos hoteli so še to odpraviti. Prišla je deputacija iz Ločnika, na čelu jej župan, k škofu v Gorico ter izročila prošnjo, naj se odpravi ta slovenska propoved. Deputacija ni opravila nič, a kaj pomaga, ko je že itak delo raznarodnja dovršeno in je jedina slovenska propoved le nekakšen žalosten spomin na to, da je Ločnik nekdanj bil slovensk, kakor priča še zdaj njegovo ime, da pa, žal, v to poklicani možje niso dovolj branili slovenske narodnosti, ker so opustili slovenske propovedi in je skrčili na jedno samo na leto!

(Politično društvo „Edinost“ v Vojniku) imelo je dné 20. junija svoj prvi občni zbor. Udeležba je bila velikanska in koj prvi dan pristopilo je nad 100 članov. Novo društvo je v pravih rokah in utegne slovenski stvari zlasti v Vojniku in v okolici mnogo koristiti, kajti nemškutarško gospodarstvo se snuje le iz malobrižnosti naših rojakov. Zato želimo „Edinosti“ v Vojniku delavnih članov, zakaj če bodo člani res vztrajno in nepopustno delovali in narod budili in učili, potem je krasna zmaga gotova.

(Fran Potočnik †.) V Gorici umrl je dné 20. junija gosp. Fran Potočnik, c. kr. stavbeni svetnik, bivši deželni poslanec, odlikovan z zlatim križcem za zasluge. Pokojnik bil je vedno odličen narodnjak. Bodi mu lahka zemlja in časten spomin.

(Spoved — s tolmači.) Vrla „Naša Sloga“ poroča nastopno skoro neverojetno ali — žal — preresnično

novost: V brljanski občini v Istri je nekaj čisto hrvatskih vasij, a vendar imajo tam za župnika trdega Laha, ki zna le par hrvatskih besed, kaplan pa je še trši Lah in ne zna nobene naše besede. Ta kaplan mora tudi spovedovati, zdravi Hrvatje sicer ne hodijo k njemu ampak k sosednim hrvatskim duhovnikom, a kaj naj store bolniki? Ti ne morejo hoditi drugam, spovedati se morajo torej italijanskemu kaplanu, ki ne zna hrvatski, bolniki pa ne znajo laški. Kapelan izvršuje svojo dolžnost s pomočjo — tolmača! To je grozno, neverjetno, ali resnično. Bolnik se spoveduje hrvatski in tolmač pre-

stavlja spoved sproti na italijanski jezik. Prebivalci dotičnih krajev pritožili so se sicer že večkrat, do zdaj pa brez uspeha. Kapelan se neče učiti jezika narodovega, od škofa ni dobiti odgovora in to je uzrok tej prikazni, kateri ni para v izobraženem svetu.

(**Vojaške stvari.**) C. kr. domobransko ministerstvo odredilo je v sporazumljeni s c. in kr. državnim vojnim ministerstvom, da se vsi neaktivni vojaki, ki so oproščeni orožnih vaj, za tisto leto oproščajo tudi kontrolnega sboda.

Razne vesti.

(**Zvezdo-repatico**) videti bode dne 9. julija s prostim očesom. Ta zvezda se imenuje „Vinekarjeva repatica“.

(**Potres.**) V noči od 23. na 24. junija čutil se je v Ljubljani precej močen, dve ali tri sekunde trajajoč potres ob jednem pa se je slišalo nekako podzemeljsko bobnenje.

(**Vsaka stvar do gotove meje.**) Kočarica N. iz Rovt hodila je marljivo k misijonskim propovedim v Podlipo nad Vrhniko, dojenčka svojega pa je puščala doma. Ker ni bilo varuha v hiši, skobacal se je otrok tako nesrečno iz zibke, da mu je okoli vratu prišel trak. Otrok se je zadušil, mati pa se mora odgovarjati pred kazenskim sodiščem.

(**Tiralnica.**) C. kr. dež. sodišče v Solnogradu izdalo je za bivšim kolovodjem kranjskih nemškutarjev nastopno tiralnico: „Dr. Julij vitez Fränzl-Vesteneck, c. kr. okrajni glavar v pokoji in bivši ravnatelj delavske zavarovalnice proti nezgodom v Solnogradu, 46 let star, rojen na Dunaji in pristojen v Solnograd, katoliške vere, oženjen, velik, močan, podolgastega, bledega obraza, s temnorjavimi sivkastimi lasmi, prav takšno brado, močno plešast, slabih zob, več razen nemščine tudi francoščine, angleščine, slovenščine in italijanščine, pravoveljavno zatožen hudodelstva uradnega poneverjenja, utekel je proti svoji obljudi, zato ga je prijeto in sodišču izročiti.“

(**Zvon padel iz zvonika.**) Na dan sv. Rešnjega telesa, ko se je v Pulji sprevod pomikal po velikem trgu in so v cerkvi zvonili z vsemi zvonovi, odlomilo se je nekaj od držala, vsled česar je veliki zvon padel iz zvonika na cesto. Na srečo bilo je občinstvo v tem hipu na nasprotni strani trga.

(**Brezsrčna babica.**) V Trstu zaprli so te dni babico Katarino Bergamasko iz Gorice. Pripeljala se je v Trst in prinesla soboj dva meseca starega dečka, katelega je hotela na skrivnem odložiti in se ga tako znebiti. Dve ženski pa sta jo zapazili in poklicali redarja, ki jo je prijel. Pred sodnikom izpovedala je Bergamasko, da je od otrokove nezakonske, zelo bogate matere bila najeta, da odloži otroka, in dobila za to 150 gld.

(**Znamenit gost.**) Veliki knez Peter, netjak ruskega carja, pripeljal se je sredi meseca junija s svojo obitelji in velikim spremstvom v sloveče toplice v Glajhenbergu na Štajerskem in namerava tam ostati več tednov. Velikega kneza Petra soproga, velika kneginja Milica, je hči junaškega črnogorskega kneza Nikole.

(**Sreča v nesreči.**) Pri postaji Grabštajn na železniškem tiru igral se je nedavno tega majhen otrok in se za bližajoči vlak niti zmenil ni, kamo-li da bi se mu bil umaknil. Stroj je zadel otroka, ga vrgel in ves vlak drdral je čez ležečega fantiča, ne da bi ga bil kaj poškodoval.

(**Razkašen kuhar.**) V Postojini udaril je 22letni kuhar Jožef Petronio iz Trsta svojega gospodarja, ki mu je odpovedal službo zaradi nezvestobe, tako močno po glavi, da se je gospodarju pretrgala ušesna mrenica. Morali so poklicati žandarje, da so ukrotili besnega kuharja in ga odgnali v zapor.

(**Škof — samomorilec.**) V Bruselji zastrupil se je te dni škof Deroust, ki je bil prišel iz Tunisa v Bruselji po posebnem naročilu papeža. Pravijo, da se mu je zmešalo.

(**Nesreča.**) Dne 18. junija splezala je 34letna kajzarica Urša Svokec v Smolnicah pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah na Štajerskem na visoko črešnjo, da nabere kar je zrelih črešenj. Nakrat je nastal vihar in predno je ženska mogla priti z drevesa, udarila je vanjo strela in jo ubila. Hčerki, ki je stala pod drevesom, se ni zgodilo nič. — Dne 17. junija vozil se je Andrej Snežič iz Marenbrega na svojem plavu po Dravi. V Ormoži zadel je plav ob pripravo, narejeno, da se ob njej zlomi led. Plav je ob to pripravo trčil, da se je razrušil, Snežič in pomočnik njegov pa sta padla v Dravo in utonila. Snežič imel je pri sebi okoli 500 gld. skupljenega denarja. — Na sv. Rešnjega telesa dan pripetila se je v Tomišlju nad Ljubljano pri streljanji s topiči nesreča. Posestnikov sin Franc Mavec nasul je smodnika prehitro v topič. Smodnik se je unel in poškodoval Mavec kaj hudo po obrazu in na rokah.

Poučne stvari.

Kako vinu zagatnost odpraviti.

Črnemu vinu je zagatnost potrebna, belega zagatnega vina pa ne maramo. Vender je mnogokrat belo vino zagatno ali trdo, in sicer zato, ker je predolgo časa kipel na tropinah ali pa sta bila valjarja grozdnega mlina

preblizo skupaj, da sta strela tudi grozodne pelke (peške), katere imajo veliko zagatne čreslovne kisline v sebi. Takemu vinu odvzameš zagatnost, ako narediš za vsak hektoliter vina sneg iz dveh do štirih beljakov. Sneg naj bode potem na hladnem toliko časa, da postane ves tekoč.

Tekočo beljakovino precedi skozi platno ter jo prav dobro zmešaj z vinom. Čez nekaj dni postane vino motno, nima več zagatnega okusa in se slednjič učisti. Ako je pa vino še vedno zagatno, tedaj prideni še enkrat beljaka, in ravnaj potem z učiščenim vinom po pravilih umnega kletarstva.

Osem nasvetov gledé zavarovanja.

1. Zavaruj vse svoje imetje, hišo in druge stavbe proti ognju, kajti Bog ti je dal pamet, da se moreš ovarovati takih nezdod.

2. Ne zavaruj več, nego imaš; z zavarovajem ne misli obogateti, ampak skrbi, da vse ohraniš, kar si prigospodaril.

3. Ne zavaruj manj, nego imaš, ker bi vkljub zavarovanju proti ognju ob nesreči dobil premalo odškodnine.

4. Kedar zavaruješ, ne govori in ne piši lehkomišelnó, ampak izpovej vse pošteno in resnično, kar imaš, sicer si nakoplješ, če ti pogori, pravdo in slabo ime.

5. Opominaj sosedá, prijatelja in sorodnika, naj se dádó zavarovati proti ognju, da ne zabredejo ob nesreči v ubóštvo.

6. Zavaruj tudi svoje pridelke na polji, po vinogradih i. dr. zoper škodo po toči, da moreš brez skrbi in mirno spati, kedar razsaja nima. Pomisli, da te izgubljena žetev lahko spravi na beraško palico.

7. Ne pozabi zavarovati svojega življenja proti raznim nezdodam. Vsak trenótek te utegne Bog poklicati s tega sveta, bodi vsled kake bolezni ali nesreče, ki se ti zamore pripetiti na poti, pri vožnji itd. Tvoje življenje je velike vrednosti za tvojo ženo in otroke. Zatorej ti je zavarovati svoje življenje, da dobé zaostali pomoč v denarjih, kadar tebi ne bo moč še dalje skrbeti zanje.

8. Ne tarnaj zaradi zavarovalnih stroškov; misli, da so tako potrebni, kakor stroški za jed in pijačo.

Ne pozabi torej zavarovati se, kakor je prav. Imel bodeš mir, tolažbo in pomoč.

Kako je živino muham braniti.

Uprežno živino nadležnim muham in brenceljem braniti, priporočajo s sledečimi sredstvi:

1.) Po vsem zanesljiva je mešanica iz 65 gramov „asa foetida“, 1/5 litra vinskega octa in 1/2 litra vode. S to mešanico se z malo gobo živina pomaže po onih delih života, po katerih so muhe najbolj nadležne.

2.) Razredčena tobačna voda tudi pomaga, napravimo jo, če 1 del navadnega tobaka kuhamo v 35 delih vode.

3.) Dober pomoček je tudi na očetu skuhanó orehovo listje (perje) ali zeleni orehi. Mazanje s to kuho pomaga več dni.

Pinciranje špalirnega in pritlikovega sadnega drevja.

Mlade pognanke moramo na takem drevju prav zgodaj in sicer še predno je peti list popolnoma razvit poščipati (pincirati) nad četrtim listom, če hočemo dobiti rodovitén les.

Sadjarji se v tem pogostoma pregreše, ker zvršujejo to delo prepozno. Oni puste namreč pognanke preveč dorasti ter jih potem močno skrajšujejo. To pa ni prav. Vsled tega poženo potem vsa spodaj ležeča očesa, iz ka-

terih izrastejo sami šibki pognanki in tako dosežemo zmerav dosti lesa a prav malo sadja. Zategadelj je treba kolikor mogoče zgodaj skrajševati zeljšnate vršičke od tistih pognankov, katere smo namen li za rodovitén les.

Porezovanje rož.

Marsikdo misli, da se rožni grm bolje ohrani, ako se puste na njem rože ocveteti. To pa ni res, kajti ravno ob času cvetja oslabe rožni grmovi najbolj, ker potrebujejo veliko živeža.

Prav je tedaj, da odrežemo rože, kedar so se dobro razvele. Odrezana roža se obrani po dalj časa, če jo umemo dobro oskrbovati, kakor pa roža na grmu. Grm pa tudi dalje časa cvete, če odrežemo rože, ker nastavi zato mnogo novih popkov.

Kako pomiriti bučele?

Če se bučele usedejo na jako neugoden kraj, pa jih je treba ogrebsti, navadno so jako hude in rade pikajo. Neki bučelar priporoča, naj si človek, ki mora bučele ogrebat, roki z meliso ali metó utere in po sebi razobesi teh rastlin, kajti potem lahko in mirno opravlja delo svoje in nobena bučela ga ne bode pičila. Njemu so se bile bučele usedle v trnov grm ter ga močno opikale, ko jih je hotel ogrebsti, ko se je pa poslužil omenjenega sredstva, pa se mu niso več ustavljele. Tudi je priporočati meliso ali metó, če se hočejo bučele združiti. Če deneš jeden dan poprej teh zelišč v panja, ki se mislita združiti, zvršila se bode združitev dobro.

Loterijske srečke

dne 30. junija t. l.

Praga 47, 53, 28, 13, 41.

Tržne cene v Ljubljani

dne 28. junija t. l.

Pšenica, hktl.	6 80	Špeh povojen, kgr.	64
Rež, "	5 80	Surovo maslo, "	72
Ječmen, "	4 40	Jajce, jedno	2
Oves, "	2 75	Mleko, liter	10
Ajda, "	5 90	Goveje meso, kgr.	62
Proso, "	4 71	Telečje " "	54
Koruza, "	4 60	Svinjsko " "	64
Krompir, "	2 68	Koštrunovo " "	38
Leča, "	12	Pišanec	45
Grah, "	10	Golob	18
Fižol, "	9	Seno, 100 kilo	178
Maslo, kgr.	86	Slama, " "	2 14
Mast, "	66	Drva trda, 4 metr.	6 50
Špeh frišen "	56	" mehka, 4 "	4 50

Osobe,

ki živé na kmetih, prihajajo z ljudstvom mnogo v dotiko, uživajo spoštovanje in zaupanje njegovó ter znajo slovenski pravilno pisati, zamorejo si o poletnih mesecih prisluziti lepe denarje, ako se hočejo marljivo lotiti poslovanja za stvar, katere važnost je splošno priznana.

Kdor se zató zanima, naznani naj svoje ime in bivališče pod naslovom: **F. K. 12, poste restante v Ljubljani.**

Vozne zvezke

(Rundreisebillets)

najpripravnije in najcenejše vozne karte sedajnosti, veljavne za vsak vlak, letne karte, prirejanje posebnih vlakov priporoča

Jos. Paulin v Ljubljani

mejnarodna potovalna pisarna, (29-6)

kjer je tudi o potovanju po celem svetu vse potrebno brezplačno pozvedeti. Za pismen odgovor naj se znamka priloži.

Usojava si ponuditi:

Opeko z zarezo za streho prve vrste (Strangfalzdachziegel) 1000 komadov **gld. 45**—

Opeko z zarezo za streho druge vrste, 1000 komadov **gld. 33**—, zraven spadajoče žlebake z zarezo po **20 kr.** komad.

Za trpežnost jamčiva **tri leta**, tako, da kar bi se utegnilo razzebsti te opeke jo nadomestiva z novo **brezplačno**.

Na zahtevanje sva pripravljena poslužiti z uzorci.

Prodaja in zaloga je:

Konjuški trg št. 10 v Ljubljani

(31-3)

Knez & Supančič.

Zobni zdravnik iz Berolina

UNIV. MED.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4 Ljubljani I. nadstropje

ordinuje od 9.—12. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne; ob nedeljah od 9.—11. ure dopoldne; za siromake ob petkih od 9.—10. ure dopoldne. (22-11)

Razborni možje v starosti 25 do 30 let, neoženjeni, zdravi in trdni, zmožni slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, neomadeževane preteklosti, kateri mogo dokazati, da žive v urejenih gmočnih razmerah, dobe lahko službo **popotnika**, kateri bi se morali posvetiti izključno in neprestano, za kar bi dobivali stalno plačo in posebne nagrade. Kdor je marljiv in vesten, ima priliko priti do gotove in stalne službe.

Oglasé naj se pa **samo** take osebe, ki morejo zadostiti **vsem** tem terjtvam, katere **rade potujejo** in imado **trdno** voljo stavljeno nalogo vedno z **jednako** marljivostjo in **posebno** vztrajnostjo izpolnjevati in se tudi sicer **vésti** tako, da ne bode ni najmanjšega **očitanja**.

Ako bi bil kdo voljan, ne da bi prevzel službo **potnika** nego sicer **mimo navadnega svojega posla** delovati, da si pridobi **postransk dohodek**, tako ima sedaj priliko dobiti tako mesto, katero se **dobro izplača**, kajti dohodki se vedno **množe** in trajajo **dolgo let**.

Lastnoročno v nemškem in slovenskem jeziku pisane ponudbe, katerim je pridejati **prepise** svedočb in v katerih je navesti „reference“, poslati je pod šifro: „201191“ v **Gradeo**, poste restante. (23-11)

Kuverte s firmo

in

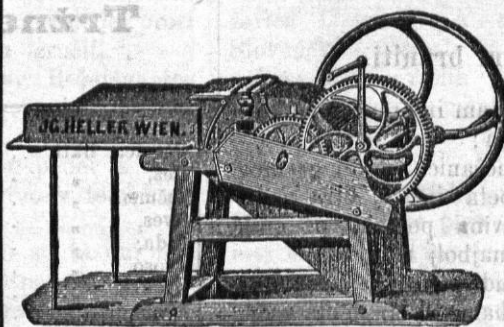
vizitnice

priporoča

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani

po nizki ceni.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo

mlatilnice

čistilne mline za žito

izbiralnice

rezalnice za krmo

mline za sadje

tlačilnice za sadje

tlačilnice

za grozdje in vino

kakor udi vsakovrstne druge **mašine** in razni **stroji** za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo itd. itd. nove izvrstne konstrukcije razpošilja **najceneje** (26-7)

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse 78.

Ilustrovani katalogi in zahvalna pisma v hrvatskem, nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku se pošiljajo na željo zastonj in frankovano.

Stroji se dadó na poskušnje — jamó se zanje — pogojl so ugodni.

Cene so se znova znižale!!!